

Datum
2026-03-13

Vår referens
FF

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L4@regeringskansliet.se

Remissvar avseende remitteringen av promemorian Nya möjligheter att bekämpa onlinerekrytering

TechSverige har givits möjlighet att lämna remissvar avseende förslagen i promemorian Nya möjligheter att bekämpa onlinerekrytering (Ds 2026:1).

TechSverige är en bransch- och arbetsgivarorganisation för alla företag inom tech-sektorn. TechSveriges uppdrag är att tillsammans med medlemmarna skapa bästa möjliga förutsättningar för en konkurrenskraftig svensk techbransch som driver innovation och utveckling i hela samhället. TechSverige samlar cirka 1 400 företag – som sammanlagt har närmare 100 000 medarbetare i Sverige. Bland dessa finns allt från startupföretag till multinationella bolag.

Sammanfattning

TechSveriges berörda medlemsföretag tillhandahåller digitala plattformstjänster inom Europeiska unionen och omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2022/2065 om en inre marknad för digitala tjänster ("Digital Services Act", DSA). Dessa har omfattande erfarenhet av att tillämpa unionsrättsliga removal-regimer, däribland Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online (TCO-förordningen).

TechSverige delar uppfattningen att rekrytering av barn och unga till grov brottslighet är ett allvarligt samhällsproblem och har förståelse för lagstiftarens legitima syfte att förebygga brott och skydda minderåriga. Samtidigt måste lagstiftning som innebär inskränkningar i yttrandefriheten uppfylla höga krav på precision, proportionalitet och rättssäkerhet.

TechSverige rekommenderar därför bland annat att:

- Precisera definitionen av rekryteringsinnehåll så att det uttryckligen krävs en konkret och individualiserad koppling till ett identifierbart brottsupplägg, i syfte att säkerställa legalitet och förutsebarhet.
- Ompröva den generella en-timmesfristen och inför en proportionalitetsventil för särskilt komplexa ärenden, alternativt en differentierad tidsmodell.
- Begränsa den geografiska räckvidden så att borttagningsbeslut i princip gäller territoriellt och inte generellt globalt, i enlighet med DSA:s systematik.
- Tydliggör sanktionsregimens proportionalitet, så att högsta sanktionsnivå förbehålls systematiska och uppsåtliga överträdelser och att god tro samt isolerade felbedömningar beaktas.
- Säkerställ full förenlighet med DSA och unionsrätten, inklusive tydlig samordning med DSA:s tillsynsstruktur och anmälan enligt TRIS-direktivet.
- Inför uttrycklig bestämmelse om oberoende prövning och effektivt rättsmedel i enlighet med unionsrättens krav.

Legalitet och förutsebarhet

Enligt 2 kap. 21 § regeringsformen, artikel 10.2 i Europakonventionen och artikel 52.1 i EU-stadgan måste inskränkningar i yttrandefriheten vara föreskrivna i lag och tillräckligt förutsebara.

Den föreslagna definitionen av rekryteringsinnehåll omfattar innehåll som ”skäligen kan antas utgöra ett led i straffbar förberedelse eller stämpling”. Detta rekvisit är prognosbaserat och hänvisar till straffrättsliga konstruktioner som i sig förutsätter en kvalificerad bedömning av uppsåt, konkret fara och brottslig planering.

I praktiken innebär detta att en administrativ myndighet, och indirekt en privat aktör under hot om sanktion, ska göra en materiell straffrättslig kvalificering av innehåll utan tillgång till fullständig kontextuell information. Detta väcker frågor om rättssäkerhet, förutsebarhet och precision i lagens tillämpning.

Lagtexten bör därför tydligare ange att det krävs en konkretiserad och individualiserad koppling till ett identifierbart brottsupplägg, och inte endast generella eller kontextuellt osäkra hänvisningar till kriminalitet.

DSA och den inre marknaden

Digital Services Act (EU) 2022/2065 (DSA) etablerar en harmoniserad och direkt tillämplig unionsrättslig ram för hantering av olagligt innehåll online. Förordningen bygger på ursprungslandsprincipen, en samordnad tillsynsstruktur och en tydlig kompetensfördelning mellan medlemsstater. DSA är en fullharmoniserande reglering, vilket innebär att medlemsstaternas utrymme att införa ytterligare materiella krav (t.ex. särskilda tidsfrister eller sanktionsmodeller) är begränsat. Även om ambitionen är att hantera ett legitimt samhällsproblem måste detta ske inom ramen för unionsrätten och med respekt för den struktur som DSA etablerar.

Det föreslagna regelverket innebär införandet av nationella skyldigheter med särskilda tidsfrister och sanktionsmekanismer. Även om DSA förutsätter att nationella removal-order kan utfärdas, måste sådana ordningar utformas inom ramen för förordningens systematik.

Det föreslagna regelverket ålägger värdtjänstleverantörer specifika tidsfrister och bevarandeåtaganden för endast Sverige, oberoende av etableringsstat. En kumulativ utveckling där flera medlemsstater inför liknande, men inte identiska, nationella removal-regimer med stränga tidsfrister och höga sanktionsnivåer riskerar att fragmentera den inre marknaden och undergräva DSA:s harmoniseringsmål och försvaga ursprungslandsprincipen. Detta är även negativt ur ett konkurrensperspektiv.

Eftersom förslaget rör tekniska regler och informationssamhällets tjänster samt överlappar med DSA:s materiella reglering, föreligger anmälningsskyldighet enligt TRIS-direktivet (2015/1535), det vill säga EU:s system för att förhandsgranska nationella tekniska regler vars syfte är att undvika nya handelshinder inom EU:s inre marknad. Underlåten anmälan riskerar att medföra att lagen inte kan tillämpas.

TechSverige anser därför att:

- Det bör tydliggöras hur förelägganden samordnas med DSA:s tillsynsstruktur.
- Risken för dubbelreglering och motstridiga skyldigheter måste analyseras och undvikas.

- Borttagningsorder bör som utgångspunkt hanteras genom DSA:s mekanism för orders (artikel 9), inklusive samordning via relevant tillsynsmyndighet i etableringsmedlemsstaten, snarare än genom en parallell nationell ordning med avvikande tidskrav och sanktionsrisk.
- Förslaget bör anmälas enligt TRIS-direktivet (2015/1535), då det rör tekniska regler för informationssamhällets tjänster. Underlåten anmälan riskerar att påverka lagens tillämpbarhet.

Avgränsning till onlineplattformar

Förslaget omfattar värdtjänstleverantörer generellt. TechSverige anser att tillämpningsområdet bör begränsas till onlineplattformar enligt DSA. Riskbilden avser spridning till allmänheten, vilket är kännetecknande för onlineplattformar. En bredare tillämpning kan få oavsiktliga konsekvenser för andra typer av hostingtjänster och interpersonella kommunikationstjänster, där integritets- och dataskyddsintressena är starkare.

En anpassning till DSA:s definition skulle stärka rättssäkerheten och den regulatoriska koherensen. En utvidgning till interpersonella kommunikationstjänster aktualiserar betydande integritets- och dataskyddsfrågor. Onlineplattformars status är redan transparent genom DSA:s offentlighetskrav (artikel 24.5). En vidare tillämpning än DSA:s systematik riskerar att skapa osäkerhet och oproportionerliga effekter.

Sanktionsavgifter och incitamenteffekter

Förslaget möjliggör sanktionsavgifter upp till fyra procent av global omsättning. Detta motsvarar sanktionsnivåer enligt GDPR och DSA och är mycket ingripande.

I kombination med en kort tidsfrist skapas ett kraftigt incitament för plattformar att prioritera riskminimering framför en nyanserad bedömning av gränsfall. Detta kan leda till en reell risk för överblockering och därmed indirekt påverka lagligt innehåll.

Det bör uttryckligen framgå av lag eller förarbete att sanktionsnivån är avsedd för systematiska och uppsåtliga överträdelser och att isolerade eller ursäktliga felbedömningar inte ska medföra oproportionerliga sanktioner.

Proportionalitet och en timmes-fristen

Förslaget föreskriver global borttagning av innehåll. En sådan ordning är problematisk ur jurisdiktions- och proportionalitetssynpunkt. Svensk rätt kan som utgångspunkt inte ges extraterritoriell verkan. Enligt artikel 9.2 b DSA och skäl (36) bör effekten av ett beslut i gränsöverskridande situationer i princip begränsas till den utfärdande medlemsstatens territorium, såvida inte särskilda omständigheter föreligger i enlighet med unionsrätten och internationell rätt. Ett generellt krav på global borttagning riskerar därför att stå i konflikt med unionsrättens systematik samt principen om internationell comity (nationell hövlighet).

TCO-förordningen (EU) 2021/784 innehåller en hänvisningsmekanism som har visat sig vara effektiv och snabb utan att generera motsvarande administrativa och rättsliga bördor som formella borttagningsbeslut. Skäl 40 i förordningen understryker att hänvisningar är ett ändamålsenligt verktyg och ska kvarstå parallellt med formella beslut. Motsvarande hänvisningsmekanism bör införas i den aktuella lagen. Detta skulle uppnå samma materiella effekt, minska risken för processuella brister och säkerställa bättre förenlighet med unionsrätten.

Den kombinerade effekten av en generell tidsfrist om en timme, strikt ansvar samt betydande sanktionsrisker skapar starka incitament för omedelbar borttagning utan tillräcklig rättslig analys. Detta medför en reell risk för överblockering av lagligt innehåll och därmed en inskränkning av yttrandefriheten enligt artikel 11 i EU-stadgan.

Till skillnad från terroristinnehåll enligt TCO-förordningen är rekryteringsinnehåll ofta kontextberoende. Bedömningen kan kräva analys av syfte, sammanhang och rättslig kvalificering enligt svensk straffrätt. En universell en-timmesfrist beaktar inte denna komplexitet. Proportionalitetsprincipen kräver att inskränkningar i grundläggande rättigheter är nödvändiga och lämpliga. Det är tveksamt om en generell en-timmesfrist uppfyller dessa krav.

Förslaget förutsätter att leverantörer inom en timme ska tillämpa komplexa svenska straffrättsliga begrepp såsom förberedelse och stämpling till brott. För icke-svenska leverantörer är detta i praktiken mycket svårt att genomföra med tillräcklig rättssäkerhet inom angiven tidsram. Lagen bör därför tydligt specificera den rättsliga bedömningsramen, säkerställa möjlighet till effektiv och snabb rättslig prövning och garantera oberoende tillsyn av beslut.

Det nu aktuella förslaget omfattar en bredare och mer tolkningsberoende kategori innehåll. Rekryteringsinnehåll kan vara kodifierat, kontextberoende eller beroende av lokala omständigheter som inte är direkt tillgängliga för plattformen.

Enligt unionsrättslig proportionalitetsprincip ska en åtgärd vara lämplig, nödvändig och stå i rimlig proportion till det eftersträlvade målet. Det bör därför övervägas om en absolut en timmes-frist är nödvändig i samtliga fall, eller om en differentierad modell bör införas där särskilt komplexa ärenden kan ges en något längre handläggningstid utan att lagens effektivitet äventyras.

TechSverige föreslår att:

- Svarstidskrav för borttagning bör i stället utgå från DSA:s krav att agera “expeditiously” och återkoppla “without undue delay”, med möjlighet att prioritera efter risk, allvar och kontext.
- En proportionalitetsventil införs för särskilt komplexa ärenden.
- Det tydliggörs att sanktioner ska beakta faktisk risk och god tro.
- Kravet på geografisk räckvidd anpassas så att beslut i princip begränsas territoriellt, dvs. en svensk order ska endast gälla i enlighet med DSA:s systematik.

Dataskydd

Bevarandeskyldigheten om sex månader innebär behandling av personuppgifter, potentiellt av känslig karaktär.

Det bör tydliggöras:

- Vilken rättslig grund enligt GDPR som ska åberopas.
- Hur kravet förhåller sig till principerna om dataminimering och lagringsbegränsning.

- Hur säkerhetskraven ska uppfyllas.

Rättsmedel och oberoende tillsyn

Enligt unionsrätten och Europakonventionen krävs effektiva rättsmedel och oberoende prövning. Till exempel ska enligt artikel 4 i TCO-förordningen borttagningsbeslut kunna bli föremål för prövning av oberoende myndighet. En ordning där brottsbekämpande myndigheter samtidigt är beslutande och övervakande riskerar att inte uppfylla kravet på oberoende tillsyn. En uttrycklig bestämmelse om oberoende prövning eller tillsyn bör därför införas.

För TechSverige

Christina Ramm-Ericson
näringspolitisk chef

Frida Faxborn
näringspolitisk expert